

Nr 262.

Av herr Nilsson, Alfred, m. fl., om höjning av uppfödningsspremierna för varmblodiga och nordsvenska hästar.

Säkerställandet av arméns och näringslivets behov av levande dragkraft vid avspärning eller krigstillfälle har upprepade gånger varit föremål för riksdagens prövning. Vid 1951 års riksdag framhöll jordbruksutskottet (utl. nr 27), att den fortgående utvecklingen på hästavelns område måste anses innebära vissa risker. För den händelse svårigheter skulle uppstå att tillgodose det nödvändiga behovet av maskiner och drivmedel, syntes sålunda den minskade tillgången på hästar kunna medföra allvarliga olägenheter för såväl jordbrukets som försvarets vidkommande.

Av statsverkspropositionen till 1954 års riksdag framgår (IX ht s. 136 ff.), att lantbruksstyrelsen, som enligt sin instruktion är ansvarig för att arméns, näringslivets och enskildas behov av hästar blir tillgodosett, föreslagit en höjning med 160 000 kronor av den under reservationsanslaget till hästavelns främjande anvisade posten 2 c) till uppfödningsspremier åt remonter, varmblodiga ackordshästar och av remonteringsnämnd uttagna avelsston. Styrelsen har erinrat, att uppfödningsspremierna för hästar av ifrågavarande kategorier fastställdes år 1947 till 200 kronor till varje häst och framhållit, att uppfödningsskostnaderna sedan dess stigit avsevärt, medan remontpriset varit i stort sett oförändrat. Dessa förhållanden i förening med i främsta rummet hänsynen till landets ekonomiska och militära försvarsberedskap utgjorde enligt styrelsens mening skäl för att premierna skulle höjas till 400 kronor. Även uppfödningsspremierna för nordsvenska ackords- och dragstamhästar ha föreslagits höjda i samma proportion eller från 100 till 200 kronor. Föredragande departementschefen förklarade sig emellertid icke vara beredd att föreslå någon höjning av nu nämnda premier.

Ett dylikt ståndpunktstagande kan visserligen vara förklarligt i den nuvarande statsfinansiella situationen, som kräver sträng återhållsamhet i fråga om höjning av utgående anslag. Med hänsyn till nödvändigheten av att inom landet bibehålla en ur beredskapssynpunkt tillräcklig hästavel är det emellertid nödvändigt att förbättra lönsamheten för uppfödarna. Det synes oss vara ofrånkomligt att arméns inköpspris jämte utgående uppfödningsspremier stå i rimlig proportion till uppfödningsskostnaderna. En alltför låg betalning för de hästar, som armén årligen måste inköpa, skulle vara

ägnad att direkt motverka de åtgärder, som 1953 års riksdag vidtagit för hästavelns främjande. I sitt utlåtande nr 27 över Kungl. Maj:ts proposition nr 121 angående särskilda stödåtgärder för hästaveln m. m. framhöll nämligen jordbruksutskottet vid nyssnämnda riksdag, att lönsamheten av hästuppfödningen bleve avgörande för i vad mån de i sagda proposition avsedda stödåtgärderna komme att giva önskat resultat.

På grund av vad sålunda anförts anse vi oss böra föreslå en höjning av uppfödningssubventionerna för av armén inköpta hästar med de belopp, som lantbruksstyrelsen föreslagit, och denna höjning synes kunna genomföras utan att någon ökning av anslaget till hästavelns befrämjande behöver ifrågakomma.

Genom beslut vid 1952 års riksdag bemyndigades nämligen Kungl. Maj:t att ur statens hästavelsfond disponera erforderliga medel för utdelande av årliga uppfödningssubventioner å 200 kronor till 150 av de remonter, som icke blivit inköpta av armén. För ifrågavarande hästar skola sedan under två år utgå bevaringssubventioner om 400 kronor för år. För dessa uppfödningssubventioner och bevaringssubventioner har fr. o. m. år 1955 (prop. nr 37/1953 s. 36 f.) beräknats ett belopp av 150 000 kronor årligen. För den händelse behållning skulle uppstå å de medel, som sålunda beräknats för ifrågavarande subventioner, skulle denna få användas för att främja exporten av hästar.

Hittills har det emellertid endast förekommit sådan export av varmlodiga hästar men däremot icke av hästar av kallblodig ras. En export av sådana avelsdjur — såväl hingstar som ston av ardenner och nordsvensk ras — för vilka ej avsättning finns inom landet, skulle, såsom jordbruksutskottet framhållit i sitt utlåtande nr 34:1952, säkerligen vara ägnad att stimulera avelsarbetet. Enligt utskottets mening borde det ankomma på Kungl. Maj:t att undersöka möjligheten av den föreslagna exporten samt vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena kunde föranleda. Detta utlåtande godkändes av riksdagens båda kamrar men några åtgärder för vinnandet av det angivna syftet synas ännu icke ha vidtagits.

I den mån det belopp, som sålunda får disponeras från statens hästavelsfond, icke tages i anspråk för därmed avsedda subventioner och ej heller utnyttjas för export av hästar, synes det böra få användas för höjning av uppfödningssubventionerna för av armén inköpta remonter och nordsvenska hästar med av lantbruksstyrelsen föreslagna belopp. Därest och i den mån besparingar uppstå å de under anslaget till hästavelns främjande anvisade posterna till uppfödningssubventioner och andra subventioner åt remonter, varmlodiga ackordshästar och av remonteringsnämnd uttagna avelsston (punkt 2 c) och nordsvenska ackordshästar (punkt 2 d), anse vi, att även dessa besparingar böra få tagas i anspråk för en av prisstegringarna påkallad höjning av uppfödningssubventionerna för respektive hästgrupper.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att i motionen omförmälda besparingar få tagas i anspråk för höjning av uppfödningssub-

· premier för varmblodiga och nordsvenska hästar i enlighet
med vad lantbruksstyrelsen föreslagit.

Stockholm den 27 januari 1954.

Alfr. Nilsson

i Steneberg.

G. Elofsson

i Vä.

P. J. Näslund.

Rudolf Boman.